

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/19896.**

Benyújtás dátuma: **2018-02-19 15:33**

Parlex azonosító: **LI700WII0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Sallai R. Benedek (LMP)**

Határozati javaslat címe: **A levegőtisztaság javítását célzó kormányzati feladatokról**

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. §-ának (4) bekezdése alapján „**a levegőtisztaság javítását célzó kormányzati feladatokról**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

...../2018. (.....) OGY határozat

a levegőtisztaság javítását célzó kormányzati feladatokról

1. Magyarország Alaptörvényének XX. és XXI. cikke egyértelműen rögzíti, hogy „Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez”, és hogy "Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez". Tekintettel arra, hogy Magyarországon a légszennyezés településeink jelentős részében állandóan vagy időszakosan olyan mértékű, amely hosszabb távon megbetegedésekhez és idő előtti halálozáshoz vezethet, az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy:

2. a rendelkezésére álló jogi, gazdasági és intézményi eszközökkel tegye meg a szükséges lépéseket a települési levegőtisztaság javítása érdekében. Ennek részeként:

a) fejlessze és bővítse az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatot, hogy minél pontosabb képet lehessen kapni egy-egy település vagy településrész levegőtisztaságáról. A települési önkormányzatokkal együttműködve, szükség szerint mobil mérőállomások kihelyezésével és a mért adatok értékelésével rendszeresen adjon tájékoztatást a lakosságnak környezetük levegőtisztaságáról, ne csak a nagyobb városokban, de a téli fűtési időszakban a veszélyeztetett kistelepüléseken is;

b) a környezetvédelmi hatóságok autonóm működésének helyreállításával, kapacitásuk bővítésével biztosítsa, hogy a hatóságok a jogszabályokban előírtaknak megfelelően határozottan és érdemben lépjenek fel a légszennyezést okozó szennyezőforrásokkal szemben (pl. a határértéket meghaladó kibocsátású ipari üzemek), hogy azok csökkentsék kibocsátásaikat;

c) ösztönözze, hogy a települések fejlesztése során vegyék figyelembe a várostervezés és -üzemeltetés alapvető levegőtisztaságvédelmi szempontjait (átszellőzés, nyelőkapacitások, véderdők, parkok, köztisztaság);

d) biztosítson megfelelő mértékű pénzügyi támogatást és szaktanácsadási háttérrel a közintézményi és a lakossági energiahatékonysági és lakásfűtés-korszerűsítési beruházásokhoz, mert az az energiamegtakarítás mellett jelentős szennyezőanyagkibocsátás csökkentésével jár;

e) a szükségleteknek megfelelően alakítsa át és terjessze ki a szociális tüzelőanyag támogatási rendszert, mert az energiaszegénység a szociális szempontokon túl mára már a vidéki településeken is magas légszennyezettséget okoz a nem megfelelő fűtési módok, fűtésre használt anyagok következtében;

f) tegye meg a szükséges intézkedéseket a közösségi közlekedés korszerűvé és vonzóvá tételére érdekében (vasútkorszerűsítés, agglomerációk utasbarát és környezetkímélő közösségi közlekedési rendszerének fejlesztése, P+R, elektromos járművek elterjesztése a közösségi közlekedésben, biztonságos kerékpárutak, a gyalogos közlekedés feltételeinek javítása, forgalomszervezés);

g) ösztönözze a hazai gépjárműpark lecserélését kis környezetterhelésű járművekre, ugyanakkor fejlesztésekkel és gazdasági szabályozókkal szorítsa vissza a felesleges gépkocsi használatot. A

lakossági és a költséghatékonysági szempontokat mérlegelve szüntesse meg a kényszermobilitás okait az intézményhiányos településeken (munkahely, iskola, orvosi és egyéb, pl. államigazgatási szolgáltatás hiánya), vagy gondoskodjon ezen jogos igények más módon történő kielégítéséről (pl. kistelepüléseken körjáratot végző szolgáltatások).

h) az utak általános rossz állapota, a településközi összeköttetések hiánya, a forgalomszervezés elégtelenségei nemcsak közlekedési, de légszennyezési károkat is okoznak, amelyeket ki kell küszöbölni. A Kormány vizsgálja felül a közutak karbantartásának jelenlegi helyzetét és feltételeit és tegye meg a szükséges intézkedéseket.

i) szükséges egy beltéri levegőtisztaságvédelmi program kidolgozása és végrehajtása, első lépésben különösen a közintézményekben (bölcsődék, óvodák, iskolák, kórházak);

j) folytatni kell a nemzeti azbesztmentesítési program végrehajtását (épületek, berendezések azbesztmentesítése), hogy a beltéri levegőbe kerülő azbeszt ne okozhasson további halálos megbetegedéseket;

k) a légszennyezés okairól, egészségi és egyéb hatásairól, a légszennyezés csökkentésében a lakosság és az egyéb érintettek lehetséges közreműködéséről tájékoztató és szemléletformáló programot kell indítani;

l) a levegőtisztaság javítását célzó feladatok végrehajtásába a Kormány vonja be az érintett önkormányzatokat, szakmai és civil szervezeteket, és munkájukat pénzügyi eszközökkel is támogassa.

3. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

Magyarországon kimagaslóan magas a légszennyezettség okozta halálozás (a szennyezett levegőnek tulajdonítható szívbetegségek, agyvérzés, tüdőrák vagy hörghurut általi elhalálozás) és a megbetegedés. Pontos tudható, hogy a légszennyezés milyen ártalmas az egészségre, és az is, hogy nagyobb városainkban, de fűtési idényben már a kisebb falvakban is ez jelentős probléma.

Az egyik legveszélyesebb légszennyező a szálló por. Magyarország e tekintetben a leginkább szennyezett uniós tagállamok közé tartozik, rendszeresen a határérték túllépések, amelyért főként az előregedett járműpark (pl. a dízelüzemű buszok), a gépjárművek kipufogógáza, az autók, a fékek, a gumik stb. kopása, a lakossági fűtés a felelős. A szálló por koncentráció WHO által javasolt szintre való csökkentésével mérhetően (6-15%) csökkenhetne az ilyen okokra visszavezethető mortalitás és morbiditás.

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet már 2005-ben tanulmányban foglalta össze kutatási eredményeit a szálló por 10 µm alatti frakciója egészségkárosító hatásairól, Budapest és néhány vidéki város (Miskolc, Pécs, Győr, Eger és Komló) tekintetében (a 2002. évre). Megállapították, hogy ha a rövidtávú csúcskoncentráció értékeket 20 µg/m³ alá tudnánk csökkenteni, akkor Budapesten 170, vidéki városokban összesen 108 ember életét lehetne megmenteni összhalálozás tekintetében, illetve Budapesten 91, a többi városban 59 szív- és érrendszeri halálesetet lehetne elkerülni évente.

A PM₁₀ tartós hatásának csökkentése esetén még sokkal nagyobb eredményeket lehetne elérni. Ha az éves átlagkoncentrációt 20 µg/m³-re sikerülne csökkenteni, Budapesten 1937, vidéken összesen 1072 halálesetet tudnánk elkerülni.

A WHO a GDP 19%-ának megfelelő összegre teszi a légszennyezés miatt előálló veszteségeket Magyarországon. A létező megbetegedési adatokból kitűnik, hogy a részecskeszennyezés okozta megbetegedések évente milliós nagyságrendű munkanap-kiesést okoznak.

Mára már bizonyított a PM₅ és a PM_{2,5} okozta egészségügyi kockázatok is. És akkor a többi légszennyező anyag hatásáról még nem is beszéltünk. Ugyanakkor a légszennyezés – legyen az oka ipari, fűtési vagy közlekedési eredetű kibocsátás – ma már számos módon csökkenthető.

Ezeket a problémákat orvosolnia kell akár ennek, akár a következő Kormánynak, ha az Alaptörvény hivatkozott, megkérdőjelezhetetlen fontosságú részeinek meg kívánunk felelni.

A határozati javaslatok ezen cél elérésének elősegítését szolgálják.